2023: ఏపీ హైకోర్టు:18720

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉన్నత న్యాయస్థానం

బుధవారం , జూన్ 14వ రోజు, రెండు వేల ఇరవై మూడు

ప్రస్తుతం

గౌరవనీయులైన న్యాయమూర్తి కె.మన్మధరావు

సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ నెంబరు: 4726 /2018

మధ్య:

1. కోటి వెంకట లక్ష్మి నరసింహారావు, తండ్రి: స్వర్గీయ జగ్నాథరావు, హిందూ, రాజమహేంద్రవరం, తూర్పుగోదావరి జిల్లా

... పిటిషనర్(లు)

మరియు:

1. కోటివెంకట రామకృష్ణ తండ్రి: స్వర్గీయ గగన్నాథరావు, హిందూ, ఆర్.ఓ.లక్కవరం, మలికిపురం మండలం, తూర్పుగోదావరి జిల్లా
2. కోటి రాజ్యలక్ష్మి, భర్త: దివంగత కోటి వెంకట రామకృష్ణ, సుమారు 60 సంవత్సరాలు, గృహిణి, లక్కవరం గ్రామం, మలికిపురం మండలం, తూర్పుగోదావరి జిల్లా.
3. కోటి సాయి వెంకట జగన్నాథ్, తండ్రి: దివంగత కోటి వెంకట రామకృష్ణ, సుమారు 32 సంవత్సరాలు, తూర్పు గోదావరి జిల్లా, మలికిపురం మండలం లక్కవరం గ్రామం.

... ప్రతిస్పందకులు

పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది: రామ్మోహన్ పాలంకి

ప్రతివాదుల తరఫు న్యాయవాది: పి.దుర్గాప్రసాద్

కోర్టు ఈ క్రింది వాటిని చేసింది: ఉత్తర్వు

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉన్నత న్యాయస్థానం :: అమరావతి

సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ నెం.4726 /2018

2023: ఏపీ హైకోర్టు:18720

మధ్య:

కోటి వెంకట లక్ష్మీ నరసింహారావు

... అర్జీదారు

మరియు

కోటి వెంకట రామ కృష్ణ, తండ్రి: దివంగత జగన్నాథరావు, మరో ఇద్దరు.

.... ప్రతివాదులు

14.06.2023న తీర్పు

గౌరవనీయులైన డా. న్యాయమూర్తి కె.మన్మధరావు

1. తీర్పులను చూడటానికి స్థానిక వార్తాపత్రికల రిపోర్టర్లను అనుమతించవచ్చా? -అవును—

2. తీర్పు ప్రతులను లా రిపోర్టర్లు/జర్నల్స్ కు మార్క్ చేయవచ్చా - అవును - అవును -

3. వారి లేడీషిప్/లార్డ్షిప్ తీర్పు యొక్క న్యాయమైన కాపీని చూడాలనుకుంటున్నారా? -అవును—-

డి.ఆర్. న్యాయమూర్తి కె.మన్మధరావు

గౌరవనీయులైన డా. న్యాయమూర్తి కె.మన్మధరావు

సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ నెం.4726 /2018

14.06.2023

మధ్య:

కోటి వెంకట లక్ష్మీ నరసింహారావు

... అర్జీదారు

మరియు

కోటి వెంకట రామ కృష్ణ, తండ్రి:దివంగత జగన్నాథరావు, మరో ఇద్దరు.

.... ప్రతివాదులు

పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది : పి.రామమోహన్

ప్రతివాది తరఫు న్యాయవాది: శ్రీ పి.దుర్గాప్రసాద్

రిఫర్ చేసిన కేసులు:

1. 2022 లా సూట్ (ఎస్సీ) 771

2. (2003) 9 సుప్రీంకోర్టు కేసులు 234

3. (2011) 1 సుప్రీంకోర్టు కేసులు 117

4. లా ఫైండర్ డాక్ ఐడి #1953566

5. 2015 (6) ALT 71 (S.B)

6. (2009) 4 సుప్రీంకోర్టు కేసులు 410

7. 1988 (1) ALT 279

8. 1999 (6) ALD 789

9. 2002 ఠ్లామ్డ్-0-338 (చట్టాలు)

గౌరవనీయులైన డా. న్యాయమూర్తి కె.మన్మధరావు

సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ నెం.4726 /2018

ఉత్తర్వు:

నర్సాపూర్ లోని ఎక్స్ అడిషనల్ డిస్ట్రిక్ట్ జడ్జి ఫైలు (సంక్షిప్తంగా "ట్రయల్ కోర్టు") ఫైలుపై 2018 ఐ.ఎ.నెం.425లో 2015 నాటి జీవో నెం.21లో జారీ చేసిన ఉత్తర్వుకు వ్యతిరేకంగా ఈ సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ దాఖలైంది.

పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది పి.రామమోహన్, ప్రతివాదుల తరఫు న్యాయవాది పి.దుర్గాప్రసాద్ వాదనలు వినిపించారు.

3. విభజన మంజూరు కోసం దాఖలైన 2015 నాటి ఓఎస్ నెం.21లో దాఖలైన దావాలో పిటిషనర్ ప్రతివాదిగా ఉన్నారు. కేసు విచారణను కొనసాగించడానికి 18.9.1992 నాటి ఒరిజినల్ వీలునామాను సమర్పించాలని నర్సాపూర్ ఆంధ్రాబ్యాంక్ మేనేజర్ కు సమన్లు జారీ చేయాలని కోరుతూ పిటిషనర్ ఆర్డర్ 16 రూల్ 14 సీపీసీ కింద ట్రయల్ కోర్టులో పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. 20.07.2018 నాటి ఉత్తర్వుల ద్వారా పిటిషనర్ వాస్తవాలపై లేదా చట్టప్రకారం పిటిషన్ దాఖలు చేయడానికి సరైన ఆధారాలు లేవనే కారణంతో ట్రయల్ కోర్టు దీనిని కొట్టివేసింది. దీంతో మనస్తాపానికి గురైన ప్రస్తుత సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ దాఖలైంది.

4. 21.08.2018 నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా, ఈ కోర్టు కోరిన విధంగా మధ్యంతర స్టే మంజూరు చేసిందని, దానిని ఎప్పటికప్పుడు పొడిగిస్తున్నట్లు మెటీరియల్ ద్వారా గమనించవచ్చు. 2023 నాటి ఐఏ నెం.1లో ఈ కోర్టు జారీ చేసిన 27.3.2023 నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా ప్రతివాది/పిటిషనర్ యొక్క చట్టపరమైన ప్రతినిధులుగా ప్రతివాది/వాది యొక్క చట్టపరమైన ప్రతినిధులుగా ప్రతివాది/వాది మరణించిన ఏకైక ప్రతివాది/వాది మరణించారని కూడా గమనించబడింది.

5. పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది వాదనలు వినిపిస్తూ పిటిషనర్ తన కేసును రుజువు చేయడానికి 18.9.1992 నాటి ఒరిజినల్ వీలునామాను సమర్పించాలని నర్సాపూర్ ఆంధ్రాబ్యాంక్ మేనేజర్కు సమన్లు జారీ చేయాలని కోరుతూ ఆర్డర్ 16 రూల్ 14 సీపీసీ కింద 2018 ఐఏ

నెం.425 దాఖలు చేశారు. అయితే ట్రయల్ కోర్టు ఆ దరఖాస్తును కొట్టివేసింది. పిటిషనర్ ప్రధానంగా 18.9.1992 నాటి రిజిస్టర్డ్ వీలునామాపై ఆధారపడి ఉన్నారని, అందువల్ల పార్టీల మధ్య ఈ విషయాన్ని నిర్ణయించడం చాలా కీలకమైన డాక్యుమెంట్ అని ఆయన పేర్కొన్నారు. సదరు డాక్యుమెంట్ ను కోర్టు ముందు ప్రవేశపెట్టి, డాక్యుమెంట్ లోని లోపాలను రుజువు చేసే వరకు పిటిషనర్ తన వాదనను సమర్థించుకోరు. 18.9.1992 నాటి రిజిస్టర్డ్ వీలునామా చెల్లుబాటు అవుతుందా లేదా అనేది దావాలోని సమస్యలలో ఒకటి, కాబట్టి ఆ వీలునామాను సమర్పించడం మరియు తన నిజాయితీని నిరూపించడానికి కోర్టులో దానిని రుజువు చేయాల్సిన బాధ్యత పిటిషనర్ /ప్రతివాదిపై ఉంటుంది. కానీ, సమస్యల పరిష్కార సమయంలో సాక్షుల జాబితా, డాక్యుమెంట్లు దాఖలు చేయకపోవడంపై ట్రయల్ కోర్టు హర్షం వ్యక్తం చేసింది. ఈ పిటిషన్ ను కింది కోర్టు అనుమతించి, పిటిషనర్ 18.09.1992 నాటి వీలునామాను సమర్పించడానికి, న్యాయప్రయోజనాల దృష్ట్యా వీలునామా చెల్లుబాటును పరిశీలించడానికి అనుమతించాల్సిందని ఆయన పేర్కొన్నారు. అందువల్ల ఈ ఉత్తర్వులను కొట్టివేస్తూ తగిన ఆదేశాలు జారీ చేయాలని కోర్టును అభ్యర్థిస్తున్నారు.

6. మరోవైపు ప్రస్తుత రివిజన్ పిటిషన్ చట్టప్రకారం చెల్లదని ప్రతివాదుల తరఫు న్యాయవాది వాదించారు. ప్రతివాది/పిటిషనర్ 9.3.2018న ఎగ్జామినేషన్ ఇన్ చీఫ్ రూపంలో అఫిడవిట్ దాఖలు చేయగా, క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ కోసం ప్రతివాది పలుమార్లు వాయిదాలు తీసుకున్నారు. ఈ వ్యాజ్యం విచారణను ఆలస్య దశలోకి తీసుకురావడానికి 8.6.2018న ఈ ఐఏ దాఖలైంది. ప్రతివాది తండ్రి 14.9.1987 నాటి వీలునామాను ఎప్పుడూ ఉపసంహరించుకోలేదు. షెడ్యూల్ ప్రాపర్టీ తమ ఉమ్మడి ఆస్తి కాబట్టి దాన్ని విక్రయించే హక్కు పిటిషనర్ కు లేదని ఆయన వాదించారు. ఆస్తిని కొనుగోలు చేసే హక్కు లోకేశ్ వెంకటేశ్వరరావుకు లేదని, ఆయన పిటిషనర్ కు బినామీ మాత్రమేనని అన్నారు. పిటిషనర్ ఆస్తి అమ్మకం, రిజిస్ట్రేషన్ తేదీ, నెలను కూడా లోకం వెంకటేశ్వరరావుకు పేర్కొనలేదని ఆయన పేర్కొన్నారు. అందువల్ల, ప్రీసెట్ రివిజన్ నిర్వహించదగినది కానందున, దానిని తోసిపుచ్చాలని అభ్యర్థించారు.

7. వాదనలు విన్న ఈ కోర్టు, ప్లెయింట్ షెడ్యూల్ ఆస్తి విభజన మంజూరు కోసం ప్రతివాది/పిటిషనర్ ఈ దావా వేసినట్లు పేర్కొంది. ఈ కేసు విచారణకు వచ్చినప్పుడు, ప్రతివాది/ పిటిషనర్ అఫిడవిట్ 9.3.2018 న దాఖలు చేయబడింది మరియు పిడబ్ల్యు.1 యొక్క క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ కోసం ఈ విషయం అనేక వాయిదాలకు గురైంది. పిడబ్ల్యు.1 యొక్క క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ కోసం అనేక వాయిదాలు తీసుకున్న తరువాత, పిడబ్ల్యు.1 యొక్క క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ కోసం 18.9.1992 నాటి రిజిస్టర్డ్ వీలునామా అవసరమని సమన్లు జారీ చేయడానికి పిటిషనర్ 8.6.2018 న ఈ పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. సమస్యల పరిష్కార సమయంలో ఆర్డర్ 16 రూల్ 14 సీపీసీ ప్రకారం తప్పనిసరిగా ఉండాల్సిన సాక్షుల జాబితా, డాక్యుమెంట్లను పిటిషనర్ దాఖలు చేయలేదు.

8. పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుల సారాంశంపై ఆధారపడ్డారు.

(i) రామ్ నాథ్ ఎక్స్ పోర్ట్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, వర్సెస్ వినీతా మెహతా మరియు మరో 1, గౌరవనీయ సుప్రీం కోర్టు ఈ విధంగా పేర్కొంది: ఉమ్మడి తీర్పు మరియు రెండు డిక్రీలకు వ్యతిరేకంగా ఉమ్మడి అప్పీలు దాఖలు చేయడానికి అనుమతి కోరుతూ దాఖలు చేసిన దరఖాస్తు సివిల్ ఎంఎను అప్పీలును స్వీకరించి నోటీసు జారీ చేసే సమయంలో, ఈ ఉత్తర్వు ద్వారా నిర్ణయించబడలేదు. అభ్యంతరాలు వ్యక్తం చేశారు. ఈ కోర్టు ముందు కూడా ప్రతివాది దాఖలు చేసిన కౌంటర్ అఫిడవిట్ లో, ఈ వాస్తవాన్ని వ్యతిరేకించలేదు లేదా ఖండించలేదు. అప్పీల్ ను కొట్టివేస్తే సీఎల్ ఎంఏ సహా పెండింగ్ లో ఉన్న అన్ని దరఖాస్తులపై నిర్ణయం తీసుకుంటామని ఉత్తర్వుల్లో పేర్కొనలేదు. 18.07.2008న హైకోర్టు ఈ అప్పీలును విచారణకు స్వీకరించిందని, దాదాపు దశాబ్దకాలంగా సీఎల్ఎంఏ తన భవితవ్యం కోసం ఎదురుచూస్తోందని రికార్డులు స్పష్టం చేస్తున్నాయి. 04.07.2018 న జారీ చేసిన ఉత్తర్వుల ద్వారా, పునర్విచారణ సూత్రాన్ని వర్తింపజేయడానికి సంబంధించి ప్రాథమిక అభ్యంతరాన్ని అంగీకరిస్తూ మొదటి అప్పీలును తోసిపుచ్చారు. ఒక అప్పీలు దాఖలు చేయడానికి కోరిన విధంగా అనుమతి ఇవ్వలేమని కూడా పరిశీలన లేకుండా లేదు. అప్పీలు దాఖలు చేయడానికి అనుమతి కోరుతూ పిటిషనర్ దాఖలు

చేసిన సిఎల్ఎంఎ నిర్ణయించబడలేదని రికార్డులు సూచిస్తున్నాయి. మొదటి అప్పీలును స్వీకరించే సమయంలో, నిర్వహణపై అభ్యంతరాలు ఉన్నప్పటికీ, సిఎల్ఎంఎపై సమాధానం కోరడం మరియు తిరిగి కోరడం అంగీకరించిన తరువాత, హైకోర్టు ఆ దరఖాస్తును నిర్ణయించి ఉండాల్సింది.

(2) సెంట్రల్ ఎక్సైజ్ కలెక్టరు, కలకత్తా వర్సెస్ ప్రద్యుమన స్టీల్ లిమిటెడ్, 2లో గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు ఇలా పేర్కొంది: వేరే నిబంధన కింద ఉపయోగించిన అధికారం అందుబాటులో ఉన్నప్పుడు చట్టం యొక్క తప్పుడు నిబంధనను ప్రస్తావించినంత మాత్రాన ఆ అధికారాన్ని దుర్వినియోగం చేయడం చెల్లదని నిర్ధారించబడింది. దీంతో ట్రిబ్యునల్ 23-6-1987 నాటి ఉత్తర్వుల్లో స్పష్టమైన లోపం కనిపిస్తోంది. అందువల్ల ట్రిబ్యునల్ దిద్దుబాటు కోసం చేసిన దరఖాస్తును తిరస్కరించడం చట్ట విరుద్ధం.

(iii) కోల్ ఇండియా లిమిటెడ్ మరియు మరొక వర్సెస్ ఉజ్జల్ ట్రాన్స్ పోర్ట్ ఏజెన్సీ మరియు ఇతరులలో, గౌరవనీయ సుప్రీం కోర్టు ఈ విధంగా పేర్కొంది: చట్టం యొక్క తప్పుడు నిబంధన కింద క్షమాభిక్ష కోసం దరఖాస్తు దాఖలు చేయడం దరఖాస్తుకు విఘాతం కలిగించదు. వాస్తవానికి జాప్యాన్ని క్షమించాలని మొదట పరిమితి చట్టంలోని సెక్షన్ 5 కింద దరఖాస్తు దాఖలు చేసినప్పటికీ, ఆ తర్వాత దాని స్థానంలో సెక్షన్ 34(3) కింద దరఖాస్తు, మళ్లీ చట్టంలోని సెక్షన్ 34(3) కింద లిమిటేషన్ చట్టంలోని సెక్షన్ 14 కింద దరఖాస్తు చేశారు.

10. కార్గిల్ ఇండియా ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ వర్సెస్ కృష్ణపట్నం పోర్ట్ కంపెనీ లిమిటెడ్, తదితర కేసుల్లో తెలంగాణ హైకోర్టు ఇచ్చిన మరో తీర్పులో ఈ విధంగా పేర్కొంది: గతంలో డాక్యుమెంట్లను దాఖలు చేయడంలో ఎలాంటి అలసత్వం లేదని, క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ సమయంలో పీడబ్ల్యూ-1 అడిగిన ప్రశ్నలకు సమాధానంగా దాఖలు చేయాల్సిన అవసరం ఉందని సీనియర్ న్యాయవాది పేర్కొన్నారు. మరియు దావా యొక్క న్యాయమైన నిర్ణయం కోసం డాక్యుమెంట్లు చాలా అవసరం కాబట్టి, దిగువ కోర్టు 2 దరఖాస్తును అనుమతించాలి, ఎందుకంటే ప్రతివాదులకు ఎటువంటి

పక్షపాతం కలిగించదు, ఎందుకంటే వారు అభ్యంతరాలు ఏవైనా ఉంటే దాఖలు చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

11. మట్టా శ్రీరామమూర్తి వర్సెస్ ఆరెపల్లి శ్రీరామమూర్తి కేసులో నమోదైన కేసులో హైదరాబాద్ లోని హైకోర్టు ఇచ్చిన మరో తీర్పులో : దాఖలైన పిటిషన్ లో సందేహం లేదు. ఆర్డర్ 18 రూల్ 4(3) సిపిసి సంబంధితం కాదు మరియు ఆర్డర్ 26 రూల్ 4 సిపిసి కింద దరఖాస్తు దాఖలు చేయాలి కాబట్టి ప్రతివాది-ప్రతివాది చట్టం యొక్క తప్పుడు నిబంధన కింద ఉన్నారు. అయితే చట్టంలోని మరో నిబంధన కింద కోర్టుకు అవసరమైన అధికారాలు ఉన్నప్పుడు కేవలం తప్పుడు నిబంధనను ప్రస్తావించినంత మాత్రాన ప్రయోజనం ఉండదు. కింది కోర్టు ఈ అస్తవ్యస్తమైన న్యాయ స్థితిని గమనించి తదనుగుణంగా ఐ.ఎ.తో వ్యవహరించింది. పిటిషనర్ దాఖలు చేసిన పై తీర్పులను చదివితే కేసు ప్రస్తుత వాస్తవాలకు ఏమాత్రం సంబంధం లేదు.

12. 7.02.2020 నాటి సి.ఆర్.పి నెం.3292, 2694, 5319 లలో ఇచ్చిన ఈ కోర్టు తీర్పు ప్రకారం, "అందువల్ల, ఈ వీలునామాను సమర్పించడానికి సమర్థన ఉంది మరియు ఎక్స్.బి 1 ఇప్పటికే రికార్డులో ఉందనే కారణంతో ప్రతివాది అభ్యర్థనను విచారణ న్యాయమూర్తి తిరస్కరించలేరు. సబ్ రిజిస్ట్రార్ ను పిలిపించడం ఉద్దేశం కూడా ఈ వీలునామా జమ చేసిన వాస్తవాన్ని రుజువు చేయడమే. అందువల్ల ట్రయల్ కోర్టు 2014లోని ఐఏ నెం.448లో ఇలాంటి ఉత్తర్వులు జారీ చేయడం సమంజసం కాదని, దాన్ని కొట్టివేయాలని కోరారు.

13. వడిరాజ్ నాగప్ప వీర్నేకర్ (చనిపోయాడు) L.Rs వి.ఎస్.శరద్చంద్ర ప్రభాకర్ గోగటే 6 ద్వారా మరణించిన కేసులో గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు ఇలా పేర్కొంది: ఆర్డర్ 18 రూల్ 17 సిపిసి నిబంధనల ప్రకారం అధికారాన్ని పొదుపుగా మరియు తగిన సందర్భాల్లో ఉపయోగించాలి, ఆయనను తిరిగి పిలవడం మరియు పునఃపరిశీలించడం వల్ల పార్టీలకు ఎటువంటి పక్షపాతం ఉండదనే కారణంతో సాధారణ నియమంగా కాదు. ఆర్డర్ 18 రూల్ 17 సిపిసి యొక్క పథకం లేదా ఉద్దేశ్యం అది కాదు. 17. ఆర్డర్ 18 రూల్ 17 సిపిసి కింద ఏ సాక్షినైనా రీకాల్ చేసే అధికారాన్ని కోర్టు తన స్వంత తీర్మానంపై లేదా దావాకు ఏదైనా పక్షం దాఖలు చేసిన దరఖాస్తుపై ఉపయోగించవచ్చని ఇప్పుడు బాగా నిర్ణయించబడింది, అయితే ఇక్కడ సూచించినట్లుగా,

ఇప్పటికే నమోదు చేయబడిన సాక్ష్యంలోని లోపాలను పూరించడానికి కాకుండా ఏదైనా అస్పష్టతను తొలగించడానికి అటువంటి అధికారాన్ని ఉపయోగించాలి. అది అతని పరీక్ష సమయంలో తలెత్తి ఉండవచ్చు.

14. కేసు వాస్తవాలు, పరిస్థితులను పరిగణనలోకి తీసుకుని, పైన ఇద్దరు న్యాయవాదులు దాఖలు చేసిన పిటిషన్లను పరిశీలించిన తర్వాత, ఇద్దరు న్యాయవాదులు దాఖలు చేసిన తీర్పులు కేసు ప్రస్తుత వాస్తవాలతో ఏమాత్రం సంబంధం కలిగి ఉండవు. అంతేకాక, సిపిసి యొక్క ఆర్డర్ 8 రూల్ 1-ఎ (3) ప్రకారం మరియు ఆర్డర్ 18 రూల్ 17 సిపిసి కింద కూడా ఇది చట్టం యొక్క తప్పుడు నిబంధన కింద కేసు కాదు మరియు పరిమితి చట్టంలోని సెక్షన్ 5 కింద మరియు పరిమితి చట్టంలోని సెక్షన్ 14 కింద జాప్యాన్ని క్షమించమని దరఖాస్తు చేయడం కూడా సాధ్యం కాదు మరియు కోర్టుకు అధికారం అందుబాటులో ఉన్నప్పుడు చట్టం యొక్క తప్పుడు నిబంధన కింద దీనిని పరిగణనలోకి తీసుకోవడం సాధ్యం కాదు. జాప్యాన్ని క్షమించడానికి తప్పుడు నిబంధన కింద సరిపోదు. సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని ఆర్డర్ 16 రూల్ 14 ప్రకారం ఈ కింది విధంగా ఉందని కోర్టు పేర్కొంది.

> 14. హాజరు, హాజరుకు సంబంధించి ఈ నియమావళిలోని నిబంధనలకు, ప్రస్తుతానికి అమల్లో ఉన్న ఏదైనా చట్టానికి సంబంధించి కోర్టు సాక్షులుగా అపరిచితులను పిలిపించవచ్చు, ఏ సమయంలోనైనా దావాలో ఒక పక్షంతో సహా ఏ వ్యక్తినైనా విచారించాల్సిన అవసరం ఉందని కోర్టు భావిస్తుంది మరియు దావాలో ఒక పక్షం సాక్షిగా పిలవదు. కోర్టు తనంతట తానుగా, అటువంటి వ్యక్తిని సాక్ష్యం ఇవ్వడానికి లేదా అతని వద్ద ఉన్న ఏదైనా పత్రాన్ని నియమించబడే రోజున సాక్షిగా పిలిపించి, అతన్ని సాక్షిగా పరీక్షించవచ్చు లేదా అటువంటి పత్రాన్ని సమర్పించాలని కోరవచ్చు." సాక్షులుగా అపరిచితులను ఒక దావాకు పిలిచే అధికారాన్ని కోర్టు తనంతట తానుగా వినియోగించుకోవాలని ఈ నిబంధన శీర్షిక స్పష్టం చేస్తోంది. "కోర్టు ఏ సమయంలోనైనా ఆలోచించిన చోట", "కోర్టు తన స్వంత కదలికతో" అనే పదబంధాలు ఈ నిబంధన యొక్క బాడీలో సంభవించడం

ద్వారా ఈ ఆలోచన మరింత బలపడుతుంది. నిబంధన యొక్క అర్థాన్ని విస్తరించడానికి లేదా పరిమితం చేయడానికి శీర్షిక సహాయం తీసుకోవడానికి ఇది ఉదాహరణ కాదు. నిజానికి ఇద్దరూ సామరస్యంగా ఉన్నారు. కోర్టు తనంతట తానుగా, పార్టీల ప్రోద్బలంతో అధికారాన్ని వినియోగించడం కూడా సాధ్యమే, ఈ అంశంలో నిబంధన యొక్క భాష అంత స్పష్టంగా లేదు. పి.ఎస్.చెట్టి వర్సెస్ కె.ఇ.రెడ్డి 7 కేసులో ఈ కోర్టు ఇలా పేర్కొంది: సిపిసి యొక్క ఆర్డర్ 16 రూల్ 14 కోడ్ ప్రకారం కోర్టు తన స్వంత చొరవతో లేదా సుమోటోగా ఎవరినైనా సాక్షిగా విచారించేలా చేయవచ్చు, అయితే అటువంటి వ్యక్తిని సాక్షిగా పిలిచేందుకు చర్యలు తీసుకోవడానికి ఇరు పక్షాలు ఎంచుకోలేదు. న్యాయప్రయోజనాల కోసం ఉద్దేశించిన ఈ అధికారం కొన్ని పరిస్థితులను స్పష్టం చేయడానికి మరియు అస్పష్టతలను తొలగించడానికి మరియు లోపాలను పూరించడానికి మరియు తద్వారా మరింత న్యాయం చేయడానికి ఉద్దేశించబడింది. పూర్తి స్థాయి మద్దతు లభిస్తుందని భయపడితే పార్టీలు కీలకమైన సాక్షిని పిలవకుండా ఉండవచ్చు మరియు అటువంటి పరిస్థితిలో సరైన వాస్తవ చిత్రాన్ని పొందడానికి సాక్ష్యం ఇవ్వడానికి కోర్టు అటువంటి వ్యక్తిని పిలవవచ్చు మరియు ఈ సాక్షిని "కోర్టు సాక్షి" అని పిలుస్తారు. ఉత్తర్వు 16 రూల్ 14 ప్రకారం ఏ వ్యక్తినైనా పరిశీలించడానికి మాత్రమే కోర్టు చొరవ తీసుకుంటుందని, ఈ నియమం కింద పార్టీలు బలవంతం చేయకుండా, వర్తింపజేయకుండా అధికారాన్ని ఉపయోగించాల్సిన అవసరాన్ని కోర్టు తనంతట తానుగా పరిగణనలోకి తీసుకోవాలన్నారు. ఈ శక్తిని ఉపయోగించడం బాహ్య ఒత్తిడి లేదా లాగకుండా "సెల్ఫ్ స్టార్టర్" స్వభావంలో ఉంటుంది.

15. పైన పేర్కొన్న వాటిని చదివినప్పుడు, పక్షాల అభ్యర్థన మేరకు ఆ నిబంధన కింద అధికారాన్ని ఉపయోగించాల్సిన బాధ్యత కోర్టుకు లేదని గమనించవచ్చు. ఏదేమైనా, అటువంటి నిబంధనను ఉపయోగించి పార్టీలు దాఖలు చేసిన దరఖాస్తును సమాచారాన్ని పంపే సాధనంగా

పరిగణించవచ్చు, ఇది సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ యొక్క ఆర్డర్ 16 రూల్ 14 ప్రకారం తన అధికారాన్ని ఉపయోగించాలా వద్దా అనే అభిప్రాయాన్ని ఏర్పరచడంలో కోర్టుకు సహాయపడుతుంది. సంబంధిత భాగం ఇలా ఉంది:

16. పార్టీల ప్రోద్బలంతో అధికారాన్ని ఉపయోగించాల్సిన బాధ్యత కోర్టుకు లేదన్నది నిజం, ఈ నిబంధన కింద పిటిషన్ దాఖలు చేసే హక్కు పార్టీలకు లేదు. అయితే ఏ వ్యక్తినైనా కోర్టు సాక్షిగా విచారించాల్సిన అవసరాన్ని ఇరుపక్షాలు కోర్టు దృష్టికి తీసుకురావచ్చు. అటువంటి దరఖాస్తుపై కోర్టు పార్టీలు ప్రతిపాదించిన పరిస్థితులతో పాటు వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితుల యొక్క సంపూర్ణతను స్కాన్ చేయవచ్చు మరియు కోర్టు సాక్షి యొక్క ఆవశ్యకత గురించి స్వతంత్ర నిర్ధారణకు రావచ్చు. దరఖాస్తు ద్వారా లేదా ఇతరత్రా కోర్టు దృష్టికి తీసుకురావడానికి పార్టీలు పూర్తిగా నిషేధించబడవు మరియు దరఖాస్తులో ఉన్న అభ్యంతరాలు లేదా ఆరోపణలపై చర్యలు తీసుకోవడానికి కోర్టుకు బాధ్యత లేదు మరియు ఇది కోర్టు యొక్క పూర్తి విచక్షణ. దరఖాస్తులో పేర్కొన్న వాస్తవాలు, పరిస్థితులు, ఇతర అంశాలపై కోర్టు లోతుగా పరిశీలించేందుకు వీలుగా ఆయా పక్షాల దరఖాస్తును సమాచారాన్ని అందజేసినట్లుగా భావించవచ్చు.

17. అయితే, రూల్ 14 కోడ్ ఆఫ్ సివిల్ ప్రొసీజర్ లోని ఆర్డర్ 16 ప్రకారం, దావాలో ఉన్న పక్షాలు ఒక వ్యక్తిని కోర్టు సాక్షిగా పరీక్షించాలని పట్టుబట్టవచ్చని తరువాతి తీర్పుల్లో ఈ పూర్వాపరాలు అర్థమయ్యాయి. కోసూరు కళింగ మహారాజు వర్సెస్ కోసూరు కైకమ్మ కేసులో తీర్పు అలాంటిదే. ఇది గమనించబడింది;

18. పైన పేర్కొన్న నిబంధనను చదివితే దావాకు ఒక పక్షం సాక్షిగా పిలవని వ్యక్తిని దావాకు పిలిపించుకోవచ్చని చెప్పడంలో సందేహం లేదు.

19. ఒక పక్షం సాక్షిగా హాజరుకాకపోవడం, అవతలి పక్షం తనను సాక్షిగా పిలిపించి సమస్యలను సక్రమంగా తేల్చాలని బలవంతం చేయడం వంటి అక్రమాలను అరికట్టడానికి ఒక పక్షాన్ని సాక్షిగా సాక్ష్యం ఇవ్వడానికి కోర్టుకు సమన్లు జారీ చేయడానికి వీలు కల్పించే ప్రత్యక్ష నిబంధన అవసరమని శాసనసభ భావించింది. పై నిబంధనలో పేర్కొన్నదేమిటంటే, ఏ వ్యక్తినైనా

సాక్షిగా విచారించాల్సిన అవసరం గురించి కోర్టు సంతృప్తి చెందితే, కోర్టు అటువంటి వ్యక్తిని సాక్షిగా పిలవవచ్చు. కోర్టు యొక్క ఆత్మీయ సంతృప్తికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడుతుంది. అయితే, ఈ అధికారాన్ని న్యాయస్థానాలు రొటీన్ గా కాకుండా జాగ్రత్తగా ఉపయోగించాలి.

20. సిపిసి నియమావళిలోని ఆర్డర్ 16 రూల్ 14 ప్రకారం, న్యాయమైన నిర్ణయానికి రావడానికి అటువంటి సాక్షి యొక్క సాక్ష్యం అవసరమని కోర్టు సంతృప్తి చెందితే సాక్ష్యం ఇవ్వడానికి లేదా అతని వద్ద ఉన్న ఏదైనా పత్రాన్ని సమర్పించడానికి కోర్టుకు అధికారం ఉంది. ఒక పక్షాన్ని కూడా విచారణకు పిలిపించుకునే అధికారం ఈ అధికారంలో ఉంది. రూల్ 14 యొక్క భాష అటువంటి విచక్షణాధికారాన్ని కోర్టు తన స్వంత తీర్మానంపై ఉపయోగించాలని చూపిస్తున్నప్పటికీ, అటువంటి అధికారాన్ని ప్రొసీడింగ్స్ కు ఒక పక్షం చేసిన దరఖాస్తుపై కూడా ఉపయోగించవచ్చని చట్టం బాగా స్థిరపడింది, ఎందుకంటే ఏదైనా దరఖాస్తు ఉంటే, దానిని కోర్టుకు సమాచారంగా తీసుకోవచ్చు.

21. వరదరాజన్ లో వి. సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని ఆర్డర్ 16 రూల్ 14 గురించి మద్రాస్ హైకోర్టు ఇలా చెప్పింది.

> పేరా-7: ఈ నిబంధనలో కూడా సాక్షులను తనంతట తానుగా విచారించే అధికారం కోర్టు విచక్షణాధికారంతో ఉంటుంది. సాధారణంగా తన కేసుకు అవసరమైన సాక్షులను పిలిపించుకోవాల్సిన బాధ్యత పార్టీదేనని, ఆ విషయంలో పార్టీ అన్ని పనులు చేసినప్పుడు వారి హాజరును అమలు చేయాల్సిన బాధ్యత కోర్టుపై ఉందన్నారు. దావాను సక్రమంగా విచారించడానికి నిర్దిష్ట సాక్షి సాక్ష్యం అవసరమని కోర్టుకు అనిపించినప్పుడు మాత్రమే, అటువంటి సాక్షుల హాజరును కోర్టు సుమోటోగా పొందగలదు. సాక్షులను విచారించడంలో ఒక పక్షానికి నిజమైన ఇబ్బందిని అధిగమించడానికి సహాయపడటానికి ఈ నియమం కింద ఈ విచక్షణాధికారాన్ని ఉపయోగించకూడదు. సాక్ష్యం ఇవ్వడానికి భౌతిక సాక్షిని ఇరు పక్షాలు పిలవనప్పుడు, సాక్ష్యాలు మూసివేసిన తరువాత అతన్ని కోర్టు సాక్షిగా పిలవడానికి కర్ట్ నిరాకరించడం సమంజసమే. పేరా-8: వాస్తవానికి 1976 సవరణ

చట్టం సవరణకు ముందు రూల్ 14 ప్రకారం, సాక్ష్యం ఇవ్వడానికి లేదా డాక్యుమెంట్ సమర్పించడానికి ఏ పక్షం సాక్షిగా పిలవని దావాలో ఒక పక్షం కాకుండా మరెవరినైనా సాక్షులుగా పిలిచే అధికారం కోర్టుకు ఉంది. ఈ వ్యాజ్యంలో ఒక పక్షాన్ని సాక్షిగా పిలిచే అధికారం కోర్టుకు ఇవ్వలేదు. అయితే 1976 సవరణ తర్వాత ఈ దావాలో ఒక పక్షాన్ని పిలిపించుకునే అధికారం సుప్రీంకోర్టుకు లభించింది. ఒక పక్షం తనకు అనుకూలంగా సాక్ష్యం చెప్పడానికి స్వచ్ఛందంగా సాక్షి బాక్స్ లో హాజరై, విచారణ అనంతరం, క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ కు ముందు ఉద్దేశపూర్వకంగా దూరంగా ఉంచినా సవరించిన రూల్ ప్రకారం కూడా కోర్టు తన అధికారాన్ని ఉపయోగించజాలదు.

22. సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని ఆర్డర్ 16 రూల్ 14 ప్రకారం ఉన్న అధికారాన్ని కోర్టు తన ఇష్టానుసారం వినియోగించుకోవాల్సి ఉంటుంది తప్ప దావాకు ఒక పక్షం బలవంతం మీద కాదు. దావాలో ఒక పక్షం ఆ నిబంధన కింద తన అధికారాలను ఉపయోగించమని కోర్టును ఒత్తిడి చేసే లేదా ఒప్పించే ఏదైనా సమాచారాన్ని ఉంచగలిగినప్పటికీ, ఆ ప్రయోజనం కోసం స్వతంత్ర దరఖాస్తు అబద్ధం కాదు. ఒక వ్యక్తిని కోర్టు సాక్షిగా సమన్లు జారీ చేయడానికి పార్టీలు స్వతంత్రంగా దరఖాస్తు చేసుకోవడానికి అనుమతించబడితే మరియు వారి అభ్యర్థనను అంగీకరించమని కోర్టును కోరే హక్కును కలిగి ఉంటే, అది అనేక చిక్కులకు దారితీయవచ్చు. సాక్షులను పిలిపించడంలో వారి అసమర్థత లేదా వైఫల్యాన్ని అధిగమించడానికి మరియు కొన్ని సందర్భాల్లో, ఇప్పటికే రికార్డులో ఉన్న సాక్ష్యాలలోని లోపాలను పూరించడానికి దీనిని ఒక సాధనంగా ఉపయోగించవచ్చు. పార్లమెంటు ఉద్దేశం అది కాదు. ఒక పక్షం ఒక నిర్దిష్ట వ్యక్తిని సాక్షిగా పిలవాలని లేదా విచారించాలనుకుంటే, అది ఆర్డర్ 16 సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని రూల్స్ 1 మరియు 1-ఎలను ఆశ్రయించాలి.

23. అంతేకాక, ఒక వ్యక్తిని కోర్టు సాక్షిగా పరీక్షించమని బలవంతం చేయలేమని, కోర్టు తనంతట తానుగా అటువంటి చర్యలు తీసుకోవాల్సిన బాధ్యత ఎల్లప్పుడూ ఉంటుందనే కారణంతో ట్రయల్ కోర్టు దరఖాస్తును తిరస్కరించిందని ఈ కోర్టు వ్యాఖ్యానించింది.

24. పైన పేర్కొన్న చర్చ దృష్ట్యా, పిటిషనర్ పక్షమైనందున, పత్రాన్ని సమర్పించడానికి ఆర్డర్ 16 రూల్ 14 సిపిసి కింద కోర్టు అధికారాన్ని ఉపయోగించే హక్కు లేదని ఈ కోర్టు అభిప్రాయపడింది. అందువల్ల పిటిషనర్ వాస్తవాల ఆధారంగా లేదా చట్టప్రకారం పిటిషన్ దాఖలు చేయడానికి ఎటువంటి ఆధారాలు లేవు, అందువల్ల భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 227 ప్రకారం ఈ కోర్టు తన పర్యవేక్షక అధికార పరిధిని ఉపయోగించడంలో జోక్యం చేసుకోవాల్సిన ఉత్తర్వులలో ఎటువంటి చట్టవిరుద్ధత లేదా చట్టవిరుద్ధతను ఈ కోర్టు కనుగొనలేదు.

25. తక్షణ రివిజన్ పిటిషన్లో ఎలాంటి మెరిట్ లేదని, అర్హతలు లేవని తేలితే దాన్ని కొట్టివేయాల్సి ఉంటుంది.

26. దీని ప్రకారం సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ను కొట్టివేస్తారు. ఖర్చులకు సంబంధించి ఎలాంటి ఆర్డర్ ఉండదు.

27. ఈ కోర్టు ఇచ్చిన మధ్యంతర ఉత్తర్వులను రద్దు చేస్తున్నట్లు స్పష్టం చేశారు.

దీనికి కొనసాగింపుగా పెండింగ్ లో ఉన్న ఇతర దరఖాస్తులు ఏవైనా ఉంటే వాటిని కూడా మూసివేయటమైనది.

డా. న్యాయమూర్తి కె.మన్మధరావు

. తేదీ: 14. 06.2023

గమనిక : ఎల్.ఆర్ కాపీ మార్క్ చేయాలి.

(b/o)GVL.

2023: ఏపీ హైకోర్టు:18720

గౌరవనీయులైన న్యాయమూర్తి కె.మన్మధరావు

C.R.P.నెం.4726 /2018

తేది: 14.06.2023.

జివిఎల్